

عنوان مقاله:

بازخوانی مفهوم تزیین در مسکن روستایی ایران (مطالعه موردی: تزیینات مسکن در روستای اوان، استان قزوین)

محل انتشار:

فصلنامه مسکن و محیط روستا، دوره 37، شماره 162 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسنده:

محمدیاسر موسی پور - PhD Student of Architecture, Architecture and Urban planning faculty, Department of -
Architecture, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

خلاصه مقاله:

اگرچه به واسطه مشاهدات و تحلیل‌های متواتر پیرامون آثار نفیس و شکوهمند معماری، تزیینات عموماً به‌عنوان مؤلفه‌ای از بناهای پرهزینه و خاص هر دوره شناخته می‌شود، اما نیاز به تلطیف فضا در مسکن‌های کوچک روستایی نیز بروز می‌یابد که با مصالح و فناوری و نیروی کار بومی ایجاد می‌گردند، اما شکل بروز آن متفاوت و فاقد استقلال ماهوی و فیزیکی و متکلفانه است. بخش عمده‌ای از مطالعات انجام شده در ایران که با محوریت تزیین شکل‌گرفته‌اند، بر مصادیق نفیس تاریخی همچون کاربردی، مقرنس و کاشی‌کاری متمرکز بوده‌اند. در این میان، «مسکن روستایی» به‌عنوان گونه‌ای از معماری که با هزینه کم و نیروی کار بومی برپا می‌شود، کمتر از زاویه تزیینات موردتوجه پژوهشگران قرارگرفته است اما اگر تزیین به معنای آراستن و زینت دادن، ریشه در نیازهای مشترک انسان داشته باشد، چه نمودی از آن را می‌توان در مسکن بومی روستایی مشاهده نمود؟ در این مقاله در پی پاسخ دادن به این سؤال، روستای اوان در قزوین که دارای بافت معماری بومی است، به‌عنوان نمونه مورد مطالعه انتخاب شد و هشت مسکن این روستا مورد بررسی قرار گرفت. روستای اوان در هشتاد کیلومتری شمال قزوین و در منطقه‌ای کوهستانی واقع گردیده است. مردم این روستا معیشت خود را از کشاورزی و دامداری تأمین می‌کنند. دو منبع کشاورزی یعنی آب و خاک مناسب در این روستا به وفور وجود دارد. خانه‌های قدیمی‌تر روستا با خشت و گل و سنگ بنا ساخته شده‌اند درحالی‌که خانه‌های امروزی آن از مصالحی همچون آجر سیمان و سنگ تشکیل شده‌اند. این پژوهش در دو مرحله میدانی و کتابخانه‌ای به انجام رسیده است. مرحله اول شامل بازدید و مستندسازی مسکن‌های روستا و ثبت شواهد تجربی و مرحله دوم شامل مرور ادبیات مرتبط با تزیین و مسکن روستایی، سپس تحلیل و استدلال منطقی پیرامون موضوع است. هدف اصلی از ارائه این مقاله، بازخوانی مفهوم تزیین در مسکن روستایی ایران و نمونه موردبررسی، تزیینات مسکن در روستای اوان استان قزوین است. نتایج حاصل از این پژوهش نشان می‌دهد که تزیین در مسکن‌های روستای اوان به شکلی غیرمستقل و در پیوند حداکثری با نیازهای ضروری ظهور و بروز پیدا می‌کند و می‌توان تزیین در مسکن‌های روستایی را، ایجاد یک انتظام فرا کارکردی میان عناصر کارکردی بازخوانی کرد.

کلمات کلیدی:

Ornament, rural house, native architecture, Ovan, needs pyramid
روستایی، معماری بومی، هرم نیازها، اوان.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1154897>

